Den svenska folkkaraktären

En föreläsning, utarbetad efter olika källor, och föreläst inför studiecirkeln "Fram" av I. O. G. T." av

John A. Hägglund.

(Forts. fr. föreg. nr.)

"Främst står äran i det svenska namnet", säger Tegnér. Svenskarne äro ett folk som högt värdera sin ära. "Att gå en svensks ära för nära är av alla förvändelser den största, men", säger Are Wærland, "såsom allt annat hos ett på det yttre så starkt riktat folk ligger även det, som åtminstone hos nutids-svensken täcker den egentliga äran, väl mycket på ytan". I allmänhet har svensken ett panisk förskräckelse för allt som kan synas tafatt, klumpigt eller dumt. Och för att undgå skymten av att synas sjugg strör svensken omkring sig rikligen av sina och andras pengar till höger och vänster och ser i själva sina skulders storlek ett gott vätn mot en möjlig beskyllning för att tillhöra "brackarnas" klass. Wærland framhåller, att "ju mindre ett svensk har, dess mer delar han med sig på det att ingen må upptäcka, hur litet han har." Dessa drag arspeglas på ett ypperligt sätt hos Albert Engströms genialа skapelse **Kolingen**. Ingen är i detta fall så äktsvensk som denne gentleman, för vilken det flotta uppträdandet är allt och allt annat luft. Det var ju kolingen, som en gång i en spårvagn frågade en bredvidsittande dam, om hon hade tio öre, och fick ett snäsigt nekande svar. Då konduktören kom räckte emellertid kolingen denne överlägset två tioöringar med orden: "Här är en för mig och här en för lilla fröken." I många fall har det varit och är så att det enda som kan lösa en för svensk självaktning brydsam situation är att "klämma till". I äldre tider, när oförskämdheten gick för långt, slog man helt enkelt till. Men i vara dagar, när man inte får slåss. . Ja, hur skall då den svenska äran räddas? — —

"Svenskarna äro en frumslagerisk nation, med fattigdom, apefrögfärd och puttelkrämeri", skrev Johan Broväljus i början av 1700-talet. I senare hälften av samma århundrade säger Ehrensvärd om sin tids svenskar: "De supa, de skryta, de slåss, de äro fåfänga och deras högsta glädje är att bliva smickrade." År 1896 säller Heidenstam om sin tids svenskar följande omdöme: "Allt som kallas modernt, särskilt allt, som kan öka bekvämligheten och lyxen, tillägnar sig svenkarna med svindlande brådska. De äro kinkigare på tobak än paschorna i Stambul. De äro större vinkännare än pravencolerna, och inga lorder kunna sakrikare bedöma en konjakssort än ett par stackars skuldsatta svenskar, vilka nyss lämnat föräldrahemmet."

I sin teckning av det svenska folklynnet säger C. L. Almquist: "Svensken kan väl arbeta och samla, men merendels förslösar han det samlade. Han arbetar icke för förkovringens skull såsom mål, utan för att hava något at giva ut; han samlar för att kasta bort och rätt ofta utan njutning, utan avsikt. Svensken är slöaktig. Detta drag belyses också mycket klart av de järnvägsarbetare, som här i landet ha slitit och slapat med räälsläggning och stenbrytning i flera år, för att efter arbetets fullbordan begiva sig till städerna och där på ett par månader och i många fall kortare tid göra slut på sin lilla förmögenhet.

Allt drag i det svenska lynnet samverka även till att ge en festlighet åt Sverige en anomalig glans. Här kommer svenskens fallenhet för att organisera och planera, för föreningsliv, hans handlingslust, uppfinningsförmåga för det grandiosa och pompösa väl till pass. Hårom säger Sundberg: "Vid högtidliga tillfällen älskar svenken glans och slåt och skuttar därvid ofta alltför mycket åt reforiken. En viss böjelse för det teatrikaliska kan icke heller förnekas, men blott i fråga om det yttre uppträdandet och vid tillfällen av mindre betydelse i och för sig". Avogsidan i det svenska lynnet framträder också mycket klart vid nämnda tillfällen. Här framskymtar svenskens brister omedelbart i dagen, hans stelhet och styvhet, inre trögheet och tyngd, brist på andlig smidighet och rörlighet m. m. Svensken saknar i betänklig grad sällskapstalanger och intressen som kunna utveckla sådana.

Avundsjuka, partianda och brist på politiska syer, anser Geijer karaktärisera det svenska folket då det icke genom stora föredömen eller yttre faror lyftes till et högre plan. I Sverige kunna de bästa gamla vänner i en handvändning förvandlas till dödsfiender. Orsaken är antingen en äregsak eller avundsjuka. Att tävla med en svensk på hans eget gebit är tiktydligt med att göra honom till en avsvuren fiende. En mycket omtyckt sport förr i tiden, var att "spänna bälte". Hade två svenskar ett mellanhavande att uppgöra, läto de binda sig samman med ett bälte om vef, och försökte så att späcka varandra med knivhugg. Detta är förbjudet i våra dagar, "men vi ha fortfarande de andliga knivarna", tillägger Wærland. "I flera hundra år", sade Fredrik den store, "ha svenskarna försökt göra slut på sig själva, utan att hittills ha lyckats". Han åsyftar här förnämligast avundsjukan, vilken följer svensken till alla de världsdelar han utvandrat till, och som icke minst har visat och visar sig bland svenskarna här i Canada.

"Det finnes icke en avkrok i Europa", skrev Heidenstam år 1896, "där fosterlandskärleken ligger så död bakom ihåliga fraser, som hos oss, och det finnes ingen Medea, vilken har sin mördarekniv så sölad av egna söners blod som Sverige". Heidenstam vill härmed framhålla att Sverige är ett land utan "Ett folk". Han säger med säkerhet att svensken saknar nationella instinkter. Det folk som blott och bart lever i det yttre skall naturligtvis icke få tag i något med händerna så ogripbart och immaterielit som en folksjäl. Har han en egen gård och en god inkomst är detta hans fosterland. Har han det icke så reser han till Amerika och hänler åt dem som förstå att fosterlandet skulle vara något annat än en bit jord eller tillräckligt stor inkomst. På sin högsta höjd gör han som fosterlandsvän i tanken en "Nils Holgersson-resa" och stannar belåten med naturens och djurens Sverige. Men till det svenska folket som "folk" kommer han icke.

Som uppfostrare och pedogog älskar svensken alltför ofta schemat, mer än individen. Härom säger Wærland: "När svensken såsom uppfostrare ser, att han kommer till korsta med sitt schema, står han vanligen i och med detsamma med fullständigt tomma händer och ger uttryck åt sin förargelse och oförmåga med de klassiskt svenska orden: "Nå så skät dig själv då". Med avseende på folkupplysningen säger Sundbärg: "Vad folkupplysningen angår, torde vara allmänneligen känt, att samtliga de skandinaviska folken härutinnan intaga en mycket fördelaktig ställning. För Sverige egendomligt är, att konsten att läsa innantill i bok hos oss varit allmänt utbredd redan under flera generationer. Härav har hos Sveriges folk åstadkommits en andlig mognad, som erbjuder en ovanligt solid grundval för fortsatt utbildning. Å andra sidan saknas kanske till följd härav understundom den ungdomliga entusiasm för kunskapers inhämtande, som ofta träffas hos nationer, där de stora massorna först nyligen hunnit fram till den bokliga bildningens källor."

Svenskens sinne för ordning och snygghef, för ett städat uppträdande, för kunskap och vett igenfinna vi genast i bildningssträvandet. På intet samlar en svensk, som en gång blivit intresserad därför, så gärna som på vett och kunskap. De storstätliga skolhusen i Sverige bära tydligt vittne härom. Undersöka vi emellertid i vilken riktning det svenska bildningsintresset huvudsakligen går, så igenfinna vi snart hos detsamma de skildrade svenska karaktärsdragen. Intet under således, att matematik och mekanik, räknekonst och ingenjörskonst äro älskingsvetenskaper i Sverige. Här ha vi ju den ideala ordningen och det klara schemat i rena linjer. Kemi, fysik, botanik och de medicinska vetenskaperna stå högt i kurs i Sverige. Nekas kan ju icke, att svensken även har anlag för spekulativt tänkande. Men här går dock det schematiska draget i uppfattningen starkt igen' 'Strunt i sanningen, bara jag får klarhet!" är ju ett bekant boströmianskt yttrande. Det berättas, att när Rudolf Eucken föreläste i Uppsala, lär en yngre filosof ha fällt följande yttrande i förtrytsam ton: "Skall det här vara filosofi? Det är ju bara känslojunk för kvinnfolk! Filosofi, se det är matematikt Och den som inte begriper det skall aldrig tala om filosofi."

Angående den svenska filosofien säger A. Lagerwall bl. a. följande:

"Den filosofiska andan i vårt land har emellertid icke blott rönt känslig mottaglighet för resultaten av filosofiens almänna utveckling jämte en viss självständighet i dessas tillgodogörande utan också givit upphov åt en verkligt nationell filosofi, som i tankens medium avbildar vår kulturs innersta väsen och egendomliga kynne. Denna kulturs karaktäristiska drag samla sig i strävandet till en den enskilda personlighetens frigörelse och allsidiga utveckling, varvid på samma gång bevaras och vidare utbildas en lagbunden samhällsordning samt en ren och levande religiositet. Vårt folk förbinder således i sitt kulturideal både lag med frihet och tro med vetande. Häråt ger nationella svenska personlighetsfilosofien begreppsmässigt uttryck. Sin djupaste källa har denna filosofi i aktningen för och kärleken till människans frihet och självbestämning, rätt och plikt samt kallelse till evigt liv i sanning och rättfärdighet. Den nationella svenska filosofien får vanligen bära namn efter sin egentlige upphovsman, Sveriges självständigaste tänkare och originellaste systematiker, Kristofer Johan Boström.

Boströms filosofi föreligger utförd till ett system, som är i grundtanken klart, enkelt och storslaget, i uppfattningen originellt, i utförandet konsekvent, om än knappt."

Sveriges folk är såsom ett helt ett läsande folk, men om vi undersöka vad som i allmänhet läses, så måste vi ge Heidenstam rätt då han säger att "böcker och bilder ej kunna vara nog andefattigt slåta och populära, för att icke överstiga den svenska publikens fattningsgåva". Waerland säger också: "Ytterst sällan får man i Sverige se en svensk sitta med en värdefull bok i handen. Det skall då vara en tentamenläsande student." Men vi måste dock erkänna att man just bland folkets djupaste led, bland socialistisk- och goodtemplarungdom stöter på ett levande litterärt och historiskt intresse. Här är ju även friktionsytan med det levande livet, lidandet och kampen för tillvaron störst. Ifrån dessa led ha ju också de för svensk arbetarungdoms bildning så viktiga studiecirclarna funnit sin upprinnelse, och i vilka man med fullt allvar söker tränga på djupet med många av livets problem.

"Den svenska naturen har alla trappsteg från hav till snöfjäll", säger Heidenstam. Och nästan alla dessa trappsteg återfinna vi i de svenska tillnamnen. Här växla fjäll, berg, fors, bäck, skog, land, äng och sjö, och så i ändlösa kombinationer, vilket allt tyder på att svensken är naturälskare. Detta bekräftar också prof. Sundbärg då han bl. a. säger:

"Det i svenska folkets lynne djupast nedlagda draget och vilket till stor del förklarar vårt folks naturell i övrigt, är den starka kärleken till naturen. Det är denna varma hängivenhet, som skapat våra stora naturforskare, våra uppfinnare och våra forskningresande; det är denna, som skänkt oss våra lyriska skalder, våra härliga folkmelodier och den svenska sången, ja, som givit den svenska fantasien dess egendomliga flykt. Men detta utpräglade sinne för naturen har i viss mån vänt vår blick ifrån det psykologiska området, varför svensken, på samma gång han är stor naturvän, ej sällan är svag människokännare. Därför hava vi naturvetenskapsmän och ingenjörer av rang men icke diplomater och köpmän, och vi hava en rik lyrisk litteratur men nästan ingen dramatiskt.

Svenskens kärlek till naturen, kommer av att hans land är alldeles särskilt ägnat att ingiva en dylik känsla. Sveriges natur är i allmänhet icke majestätiskt imponerande men därför alls icke frånstötande och beklämmande såsom den norska, ej heller förvånande såsom ofta i rikare länder eller avvisande såsom öknen eller stäppen: den är, i sin egendomliga förening av friskhet och idyllisk fägring, i ordets egentligaste mening inbjudande. Känslan härav är lika varm hos både hög och låg — om ock ej lika medveten — och detta starka vidhängande vid naturen, som i vissa fall kan tillföra själslivet yttringar av obändighet och råhet, är å andra sidan den djupaste förklaringsgrunden till den svenska nationens oförstörbara kraft och hälsa — bevisade så många gånger under de svåraste prövningar och trotsande även det sorglösa lättsinne, varmed svensken icke så sällan förslösar både kroppens och själens krafter. Denna lätta sorglöshet är i själva verket vårt folks största svaghet. Å andra sidan kan ej förnekas, att historien ofta ådagalägger en större livskraft hos folk av dylikt kynne än hos de nationer, som förtorkas under det enda strävandet att samla och bevara."

Det torde vara betecknande för det svenska folklynnet, isynnerhet när det gäller svenskens svaghet som människokännare, att Sverige lidit och lider brist på stora män, inom dramatikens (den djupast mänskliga av alla diktarter) område. Här lyser endast Strindberg som en stjärna av första rang, och på den psykologiska prosaskildringens område Selma Lagerlöf.

Den moraliska faran är kanske den bästa symbolen för äktsvensk diktning.

"Furornas sus", säger Ruskin, "går ett folk ända ned i själens djup. Låt laviner och stormar rasa med hela sin våldsamma kraft och låt furan blott finna en tumsbredd fäste i den stelbranta klippan. Hon skall dock resa sin stam, fulländad till formen och rak som en lans i höjden, vårdslöst gungande sin krona som i en dröm, när skyarna slitas till trasor av stormen. Medan lågландsträden smidigt böja sina kronor i kamp för livet, smäler hon åt döden. Hennes fall en hjältes, gripande högtidligt, hugstort och värdigt hennes fulländade harmoniska väsen och ensamma, trotsiga liv bland fjällen." "Och" tillägger Wærland, vilken kraft och vilket lugn i Runebergs, vilken stålig resning i en Tegnérs och Heidentams, vilket titaniskt trots i en Strindbergs och vilken hög rymd i en Rydbergs diktning!"

* * *

Hos svensken är kanske just det omedvetna det vackraste. I djupet ligger det bästa och mest väsentliga av hans väsen" säger Geijer. Det berättas, att när vid de olympiska spelen den mäktiga kören hade sjungit ett urval av våra vackraste visor, en japan föll i gråt. Efteråt skall han hava yttrat: "Hur kan ett så hårt folk gömma så mycket vekt och känsligt i sin själ!" Japanens förvåning var nog svenskens egen, när han i sitt själsdjup möter det blyga, varma, innerliga och ideella, detta något, som han ständigt skäms för att visa och knappast själv vill tro på. Men allt detta bor på djupet och är så skärt och fint, att det ofta förflyktigas lika lätt som en blommas doft eller en solglimt i ett vemodsfullt människooga.

Att på ett uttömmande sätt behandla ett sådant ämne som det svenska folklynnet; att framhålla såväl alla goda som dåliga egenskaper, karaktärsdrag och egenskaper, är omöjligt på den tid som står till mitt förfogande. Vad som här försökts är att återge de mest framträdande egenskaperna och de skarpast dragna karaktärslinjerna. Hopsummera vi det hela, så måste vi med Sundbärg erkänna, att "Sveriges folk i vara dagar erbjuder bilden av en man, som visserligen ännu icke kommit till full utveckling av sina djupaste anlag men dock i stort sett förmått bevara både den andliga och lekamliga hälsa som äro den säkraste borgen för en lång och lyckosam framtid." Därför är det av stor vikt för oss såsom individer av svensk börd och bosatta i ett främmande land, at på allt sätt värda vårt svenska arv.

Mr. A. Backmans "Teologi och Socialistkultur.

Jag har med intresse följt mr Backmans artiklar i Svenska Canada-Tidningen, emedan han förefallit mera sansad, moderat och konstruktiv än vissa andra skribenter, som tillhöra röda gardet. Men då han övergår till "Teologi och socialistkultur" i Forums nyårshäfte, där ju allt utom papperet måste skina rosenrasande röt, doppar han pennan djupt i svavelsyra och synes låta den springa väldiga sträckor framför tanke och fakta.

Teologi, tydligen ett obekant område för B., identifierar han med "kyrka och präster", och hans kyrkobegrepp härleder sig troligen endast från Sveriges statskyrkoform. Många hetsiga och oresonliga anfall mot kristendomen skulle säkert bli ogjorda, om man rättvist uppskattade det faktum, att kristendomen är en religiösetisk kraft, — ett liv, som söker uttryck i olika evangeliska samfundsformer.

Då B. säger, att "då det gäller att förvalta det pund som himlarnas herre lagt i prästernas händer, ha dessa med en för skrået känd nitisk vilja till försvar för konserverade samhällsförhållanden, alltid gjort sitt bästa för att motarbeta den socialistiska upplysningen". Vi önska veta, vad slags socialistisk upplysning han menar. Socialismens valspråk har ju av ålder varit: "Frihet, jämlikhet och broderskap"? Kristendomen har ej motarbetat dessa principer. Den torde ej ha erkänt alla de metoder, kristendomsfientliga o. revolutionära socialistiska grupper i vissa länder stundom förfäktat, men den arbetar och har arbetat för dessa principers realisering, vilka också äro uttryckta, om än i mera spontan form, i ordet: "Du skall älska din nästa som dig själv." Detta motto uppväxte på Judalandets jord många århundraden före Kristi födelse men fann i honom en realisering, som ännu aldrig överträffats. Vi få ej heller glömma, att "Frihet, jämlikhet och broderskap" ej uppspirade på hednisk jord utan i en intelligens, som åtminstone bearbetats av kristendom under århundraden. Det är nu verkligen så, att socialismens etiska och samhällsförbättrande ideal ha djupare rötter i kristendomen, än dess fiender insett, och att arbetarrörelsen ej varit så kraftig i dag, som den är, om den hade nödgats börja i Kina, Kongo eller Turkiet och hindrats blomstra på kristlig jord.

Men arbetarrörelsen sönderfaller i flera falanger: ateister, kyrk- och prästhatare, revolutionära, kommunister, syndikalister, kristendomsteoranta, kristliga arbetare och nittio-

Dr. Thomas Eclectric Olja
för människor och djur.

UTI OVER 60 ÅR DET POPULARA MEDLET FÖR HOSTA, FÖRKYLNING, VRICKNING, SÅR, SKAVSÅR, LAM RYGG, ETC.
Få det äkta PRIS 35c överallt

nio andra grupper, bland vilka de, som i dag äro oansenliga eller även ofödda, i morgon kunna kontrollera och bannlysa andra grupper. Extremister, som tänka departementalt och stirra på sin lilla sol, tills de ej förmå se människor och universum, anse sig alltid vara de enda existensberättigade, all visdoms inkarnation. Backman tillhör den falang, som predikar, att kristendom och präster måste annihileras, innan en ny himmel och en ny jord, socialisternas millennium är upprättat.

Jag beklagar, att han komme att bli grundligt besviken. Då gamla Roms aristokrati regerade världen, störtades ju ej de förtryckta slavarna av kristendomen. Och då Kufu byggde sin kungliga grav, den stora pyramiden i Egypten, som krävde tjugo år och en ständig arbetsstyrka av 100,000 slavar, kunde ingen socialist ha hittat en kristen eller kristen präst på 2,000 års avstånd, icke ens om han använt både mikroskop och teleskop. Och Tut-ank-Amen, vilkens gravkamrar i dessa dagar öppnats i Konungarnas dal i Egypten och som, medan hebreerna släpade sig fram som själlösa arbetsdjur, omslöt sin egen sarkofag med fyra guldkamrar och — enligt min vän Carters meddelande — under alla dessa år haft så mycket guld i sin stilla grav, att man därmed kunnat finansiera ett helt konungarike, hade ej blivit vilseledd av Jesu Kristi evangelium.

Nej, herr Backman, hat, hämndnjutning måste annihileras och principen "du skall älska din nästa som dig själv" regera individ och samhälle, innan vi hunnit, vad vi alla önska, hinna, — "Lycksalighetens ö". Vid världskrigets utbrott hade vi ju en civilisation, som var så sublim, att ett krig var otänkbart, men ehuru fysik, kemi och ingenjörsvetenskapen uppnått beundrandsvärda kunskapshöjder, vilade dock den civilisationen väsentligen på falsk patriotism, självisk, själlös materialism och kristendomsföakt. Frankrike hade redan länge bedrivit avkristningspropaganda, och Tyskland, Luthers land, tillbad, icke Fridsfursten utan krigsguden. Och militarismen har alltid hånskrattat åt Kristi evangelium. Och världen började slåss. Berusade av vansinnigt brodershat, rusade millionerna, även socialisterna, framåt i historiens hemskaste brodersslakt. Om mänskligheten följt Kristi lära: "Du skall älska din nästa som dig skapen arbetat sig upp till sin egen själv", hade kriget aldrig börjat, men Frankrike och Tyskland, som startade krigsmaskinens rullande, voro praktiskt lika fria från kristendomskontroll, som Backman önskar framtidssamhället skall bliva. Och den beprisade civilisationen, som trots sin religionsfattigdom skulle upprätta himmel och paradis på jorden, ledde mänskligheten till helvetet brant. Och där står Europa i dag. Hatet har dock ej minskat. Man bereder sig att slåss igen, slåss, slåss. Tag två kattor, bind svansarna tillsammans och häng dem över en klädeslina, och de klösa och klösa, tills endast två små svansumpar återstå, och även dessa skulle klösa, om de hade klor. Detta är Europa utan Gud.

Även om sann kristendom ej sympatiserar med den våldsamma falang, som svurit kristendomen undergång, betyder ej detta, att den motarbetar arbetsklassens emancipering och intressen. Snarare tvärt om. Detta har ock en ständigt stigande majoritet inom arbetarorganisationerna insett, och t. o. m. i Sverige ha på senare år flera socialismens ledare börjat predika Kristi evangelium för att väcka odödlighetsbegrepp, moralisk ansvarskänsla och altruism, sålunda läggande en solid grundval för en ny samhällsordning, som utan religiösa ideal endast vilade på kvicksand.

Jag önskade herr Backman hade — som han påstår — ett socialistiskt system, som vilar på vetenskaplig grund, ty det sociala program, som skall reformera och uppbygga ett lyckligare framtidssamhälle, måste för att lyckas ha sina hjärterötter djupt slagna i vetenskaplig jord. Som bibliotekarie vid läroverket har jag en åtta år haft tillfälle att sorgfälligt följa den statsekonomiska litteraturen, och ehuru specialisterna på detta område allmänt hysa principer och planer, som också ingå i majoritetssocialisternas reformprogram, komme detta oförskräckt slita i trasor som ovetenskapligt varje försök, som göres för att bortskaffa kristendom och kristlig civilisation. Specialister, som gjort sociala spörmål sitt livsstudium, veta mycket väl, att de mångfaldiga socialistiska grupperna i olika länder hysa varierande ehuru skarpt utpräglade åskådningar och ännu aldrig kunnat enats om ett universellt program, vad socialt program framtidssamhället än må komma att följa, det kommer ej att bli stereotyperat, evigt oföränderligt, alla nationaliteter och klasser inneslutande. Ett sådant program komme att förkväva ras- och nationalkynnet, det komme att oundvikligt döda självständig personlighet i ett allt stramare och stramare partitvång. Framtidssamhället kommer nog att grusa mången dogmatisk extremistskolas fagra patentförhoppningar. Det kommer att bli ett storartat experimentfält, där frihet, jämlikhet och broderskap respekteras.

Jag kan verkligen ej undgå att uppmärksamma herr Backmans självmördande bevisföring. Först bedyrar han, det den moderna socialismens — som naturligtvis är herr B:s isms — samhällslära är vetenskaplig, "en produkt av det senaste århundradets landvinningar på de sociologiska och naturvetenskapliga upptäckternas fält", och om nu så är, som våra sågspånshjärnor givetvis böra antaga på auktoritetstro — så äro vi ju logiskt tvingade att erkänna, det vetenskapen har fördömt kristendom, kyrka och präster, vilka följaktligen måste avskaffat som väktare över "vidskepelse och folkfördumning."

Men sedan B. tagit detta steg, försäkrar han oss även, att den rådande folkuppfostran och vetenskapliga bildningen äro kontrollerade av kyrka och präster och därför falsk och otillförlitlig, emedan kyrkan enligt B. söker "herravälde och folkförtryck, fattigdom och bristande folkupplysning" och prästerna hålla vakt "omkring okunnighet, vidskepelse och folkfördumning", — orsaker som enligt B. nödvändiggöra "en radikal omläggning av folkundervisningen."

Här ha vi i sanningens namn en fråga: "Då nu herr Backman tror, att kyrka och präster kontrollera den vetenskapliga bildningen, som enligt honom är så ytterst vilseledande på grund av deras tvivelaktiga moral och till dumhet uppnående rysliga okunnighet, har herr B. någonting oroats av den tanken, att den vetenskapliga grund, på vilken han säger sina åskådningar om ett från kristendomen kemiskt rent socialistsamhälle vila, möjligen då allt kommer omkring är falsk, är, säg — en prästlögn?" Det vore ju rysligt, om B:s system genom inflytande från kristendomen vore otillitligt!

Herr Backman uppdagar okunnighet, då han antyder, att kyrka och präster kontrollera folkbildningen. Jag har tillbringat hela mitt liv i läroanstalter eller i folkundervisningens tjänst, och ehuru kyrka eller präster byggt elller börjat bygga nästan alla läroanstalter i vården, även de förnämsta universiteten, och ehuru de ej sällan sökt att kontrollera, liksom nu revolutionära socialistriktningar söka kontrollera, fast än med ett våld och en inskränkthet, som kyrkan aldrig kännt, har vetenskapen arbetade sig upp till sin egen diktator, till akademisk frihet. Vetenskapen söker endast sanningen och har i ålla tider visat, att den är redo att betala liv och blod, om det gäller, för även den minsta gnista sanning. Att en kristendomsfientlig revolutionsregering, som för tillfället hölle makten, komme att avskaffa vis sa skolämnen samt införa nya, det är nog möjligt, och bibeln och Kristus bleve de första att bli avskaffade samt troligen med något slags ateistisk motgift, som ehuru kanske mäktigt at döda eller vilseleda ungdomens religiösa intuition, ej ens ägde ett par tandpetare att stå på inför vetenskapens ögon. Men vetenskapen, sanningen, komme att fortsätta sitt segertåg genom världen: jordklotet kommer aldrig att bli flat igen. Merkurius och Neptun komma aldrig att byta platser, molekyler, atomer och elektroner, på vilka naturvetenskaperna ytterst vila, sprängas ej av extremisternas kommandoord.

Herr Backman har kommit till den slutsatsen, att ej blott prästerna äro otillåtligt okunniga samt fördumma folket, utan de, som tro på kristendomen äro riktigt mossbevuxna. Hans socialistkultur representerar däremot en hög intelligens. Jag beklagar, att B. känner protestantismens och frikyrkligas religiösa ledare så ringa, ja, sitt eget folk så ringa. Mr Ivens i Winnipeg, en arbetarledare, yttrade i pressen för ett par dagar sedan: "Labourers' greatest enemy is their ignorance". Ole Hjelt, som i Forum refererar till en arbetardemonstration, i vilken en skara strejkare ej deltog, säger:

"Swenson prøver ogsaa at indbilde os, at naar store skarer av drukne og halvdrukne arbeidere stod paa fortauget og glodde paa demonstrationstoget uten at delta i samme, saa var dette fordi demonstrationen foregik under et amerikansk flag og ikke var rød nok. Jo, jo, jeg takker. Nei, hr Swenson, de fleste av disse arbeidere paa fortauget var saa omtaaket av sprit, saa de vilde ikke, selv med sin beste vilje, være istand til at se forskjellen paa et amerikansk flag og et rødt flag; for disse arbeidere paa fortauget var flagget av underordnet betydning, disse arbeidere vilde ha gjort akkurat den samme ting, selv om demonstrationen hadde foregaat under et rødt flag. Arbeiderne paa fortauget betraktet ikke demonstrationstoget som et cirkusoptog med alt det tomme og intetsigende gjøgleri, som følger med et cirkusoptog. Disse arbeidere paa fortauget satte spriten over alt andet, for disse arbeidere var arbeiderbevægelsen og arbeidernes demonstration av underordnet betydning.

Jag säger ej, att herr Backmans socialistkultur är ansvarig för strejken, fyllan eller den oförsvarliga okunnighet, som dessa arbetare, som, berusade sig, uppdaga, men jag säger, at herr B:s socialistgrupp har ännu mycket att lära, innan den gör anspråk på att kristendomsförnekelse representerar en högre kulturnivå och att kristlig civilisation representerar en lägre. Låt mig endast referera till ett par namn, som under senaste åren framträtt som klart strålande stjärnor på vetenskapens himmel: madam Curie, radiums upptäckare, Marconi, trådlösa telegrafens uppfinnare, Edison, ett mångfrestande snille, Millikan, som nyligen gjort oerhörda upptäckter, varigenom elektronen blivit isolerad, och Banting, upptäckaren av insulin. Endast fyra. De leva i dag och arbeta och utgöra världens största vetenskapliga snillen. De bekänna sig alla vara sanna, kristna och offra för kristlig mission. Nu herr Backman är det Er tur att visa Edra vetenskapliga snillen, innan Ni åter refererar till folkfördumning.

Denna artikel avser ej att säga, att jag godkänner statskyrkosystem, som, lätt leda till prästvälde och folkförtryck. Jag erkänner också, att under historiens lopp kyrkliga system så förstelnat i döda trosbekännelser, att kristendomens väsen, livet, blivit dödat och sanningens kämpar brända. Men detta omintetgör ej kristendomens liv och sanning. Ej heller har jag velat säga ett ord emot arbetarorganisationerna, av vilka jag är varm vän och försvarare. Men jag protesterar mot den idéen, att kristendomen är okunnighet och folkfördumning samt att dess avskaffande är arbetarnas enda räddning.

C. H. Lager.

Från lägerlivet. Furiren, till bevärningen: — Stå inte å gapa, såskopp. Man skall hålla munnen väl sluten, när man står och talar med en person.

En Trogen Rådgivare och en Verklig Skatt är RÄDDNINGS-ANKARET

Denna bok, klar, lärorik, med många avbildningar, borde läsas av både könen. — Den är av vikt för dem som ämna gifta sig, eller som leva i olycklig äktenskap! — Den beskriver vidare alla könssjukdomar, de förskräckliga följderna av ungdomssynder, så som svaghet, nervositet, impotens, mansvaghet, oförutsättbart minnes svaghet o. s. v. och förklarar, hur dess sa för alltid kunna upphävas! Detta oskattbara, oövertträffliga verk, 250 sidor, lämna vi mot inskändandet av 25c i frimärken och denna annons (Registrerad 35c)

M. A. Ericius Medical Institute
684 Union Avenue, New York

Inkorporerat 1880 i enlighet med kongresslagarne för undertryckandet av kvacksalveri. Var god namn Svenska Canada-Tidningen

KING GEORGE HOTEL
KING & ALEXANDER
Rum per dag eller vecka
BÄSTA BETJÄNING
ALLT MODERNT
Pris: $1.00 och $1.50 per dag.

TÄNK PÅ
DR. L. E. LOVEGREN
(Skandinavisk Tandläkare
Då edra tänder behöva uppmärksamhet
Smärtfri utdragning
Arbetet garanterat
Svenska talas.
Kontorstid: —8.30 till 5.30
Hörnet av Main och Market
(Nära City Hall)
Tel. A 8323 Winnipeg, Man.

SKANDINAVISK TANDLÄKARE
DR. PHILIP A. ECKMAN
Tändernas vård får ej försummas, om Ni önskar behålla Eder goda hälsa. Det har bevisats, att alla svåra sjukdomar komma av dåliga eller försummade tänder. — Jag står med nöje till Eder tjänst och vill giva Eder alla råd jag kan, och vill undersöka edra tänder gratis.
Tänder utdragas smärtfritt.
OBS. Ny Lokal.
DR. PHILIP A. ECKMAN
204 Sterling Bank Bldg.
Hörnet av Portage & Smith
WINNIPEG.